

PART 11

ACQUIRING PRIVILEGED TURKISH CITIZENSHIP

TÜRK VATANDAŞLIĞININ İSTİSNAİ YOLLA KAZANIMI

--

ARZU YILDIRIM
ALİ FURKAN GÜZELDÜLGER
MUSTAFA ÜNAL

ABSTRACT

Specific amendments regarding the acquisition of Turkish citizenship were introduced into Turkish Citizenship Law number 5901 ("TVK") and the directive. Under these amendments, foreigners not employed in Turkey but who invest a particular sum of money, which may be adjusted by the Presidency, and their spouses and dependent children may, under certain conditions, apply for a Turquoise Card which grants Turkish citizenship. The amount required for privileged Turkish citizenship has recently been updated and the authority to grant privileged Turkish citizenship has been transferred to the Presidency. In this article, the acquisition of privileged citizenship, its procedures and principles are evaluated under national and international law.

ÖZET

Vatandaşlığın istisnai kazanım şekillerine 5901 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nda ("TVK") ve buna bağlı düzenlemelerde yapılan değişiklikler ile bazı yenilikler getirilmiştir. Buna göre, Turkuaz Kart sahibi yabancılar ile Türkiye'de çalışmayan ancak Cumhurbaşkanınca belirlenecek kapsam ve tutarda yatırım yapan yabancılar ve bunların eşleri, kendilerinin ve eşlerinin ergin olmayan veya bağımlı yabancı çocukları istisnai olarak Türk vatandaşlığını kazanabileceklerdir. Ayrıca vatandaşlığın kazanımı için öngörülen yabancıların yapacağı yatırım miktarı farklılaşmış ve istisnai vatandaşlık kurumunda yetkili mercii Cumhurbaşkanlığı olmuştur. Bu çalışmada, ilgili düzenlemeler uyarınca öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda Türk vatandaşlığının istisnai yol ile kazanımı, doktrindeki görüşler ve uluslararası antlaşmalar kapsamında değerlendirilecektir.

KEYWORDS

ACQUISITION OF TURKISH CITIZENSHIP, PRIVILEGED CITIZENSHIP, TURQUOISE CARD, CITIZENSHIP THROUGH INVESTMENT, APPLICATION.

ANAHTAR KELİMELER

TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASI, İSTISNAİ HALLER, TURKUAZ KART, YATIRIMA DAYALI VATANDAŞLIK, BAŞVURU BELGELERİ

PART 11

Although, under the TVK, Turkish citizenship is mainly determined by birth, it is possible to be granted citizenship through naturalization.

Türk vatandaşlığı esas olarak doğumla kazanılmakla birlikte, TVK düzenlemesiyle vatandaşlığın sonradan kazanılması da mümkündür.

I. INTRODUCTION

Since naturalization comes under the sovereignty rights of a state, states shall regulate the law under their margin of appreciation.¹ Indeed, it is inconceivable to consider citizenship without the notion of a state founded on a society. Provisions enabling privileged citizenship are regulated under the European Convention on Nationality,² which is also taken into account in the TVK.

Although, under the TVK, Turkish citizenship is mainly determined by birth, it is possible to be granted citizenship through naturalization. Turkish citizenship may be granted as privileged naturalization, renaturalization, or naturalization by marriage. In general, the process requires a request from the relevant person, fulfilment of conditions stipulated by the Law, and a favourable decision from the entitled authority.³ Fulfilment of the conditions stipulated under the TVK does not grant the applicant an absolute right⁴ to citizenship (TVK art.10) since decisions regarding naturalization come under the sovereignty right of a state.⁵

I. GİRİŞ

Vatandaşlık hukukunda sonradan vatandaşlığa alma politikaları, devletlerin münhasıran egemenlik haklarına ilişkin olduğundan devletler, siyasi, sosyolojik ve ekonomik çıkarları doğrultusunda söz konusu düzenlemeleri takdir marjı doğrultusunda gerçekleştirirler.¹ Gerçekten de vatandaşlık, kendisini oluşturan insan topluluğu olarak devlet kavramından ayrı düşünülemez. Vatandaşlığın istisnaen kolay ve ayrıcalıklı yollar ile kazanılmasını öngören mevzuat hükümleri, tıpkı TVK hükümlerinin düzenlenmesinde dikkate alınan Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesinde² olduğu gibi hukuk sistemimizde yer bulmuştur.

Türk vatandaşlığı esas olarak doğumla kazanılmakla birlikte, TVK düzenlemesiyle vatandaşlığın sonradan kazanılması da mümkündür. Bu kapsamda Türk vatandaşlığının sonradan yetkili makamın kararı ile kazanılmasının söz konusu olduğu haller; genel yol ile kazanma, istisnai yol ile kazanma, yeniden kazanma ve evlilik yolu ile kazanma olarak düzenlenmiştir. Genel olarak yetkili makam kararı ile Türk Vatandaşlığının kazanılması için ilgilinin talebi, Kanunda aranan şartların yerine getirilmesi ve yetkili makamın olumlu kararı gerekmektedir.³ TVK uyarınca ilgilinin Kanunda aranan şartları yerine getirmiş olması, vatandaşlığın verilmesi hususunun devletlerin egemenlik hakkıyla doğrudan ilgili olması sebebiyle⁴, vatandaşlı-

FOOTNOTE

1 Ahmet Oğuz BACANAK, "Türk Vatandaşlığının İstisnai Yolla Kazanılması", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2018.

2 Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi, Strazburg, 6.XI.1997, article 3/1.

3 Vahit Doğan, Türk Vatandaşlık Hukuku, (Ankara: Savaş Yayınevi, 2016), p. 65, transferred from Neşe BARAN ÇELİK, "Güncel Gelişmeler Işığında Türk Vatandaşlığının İstisnai Haller Kapsamında Kazanılması" TBB Dergisi, 2017, p. 362.

4 BARAN ÇELİK, p. 362.

5 Internal Commissions Reports (1/1192) TBMM (V. 1232) Genel Gerekeç <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1232m.htm>, (Access Date: 28.08.2019).

6 403 Sayılı ve 11638 Resmî Gazete sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu ve 1312 sayılı ve 13559 Official Gazette

There have been some significant amendments to the TVK and previous laws⁶ regarding privileged citizenship. The Turquoise Card has been introduced which grants foreigners not employed in Turkey but who invest a certain amount of money, which may be adjusted by the Presidency, and their spouses and dependent children privileged Turkish citizenship. This article evaluates the principles and procedures for acquiring privileged Turkish citizenship with regard to national and international law.

II. PRIVILEGED TURKISH CITIZENSHIP

As per Article 12 of TVK on “Exceptional circumstances regarding the acquisition of Turkish citizenship”, “(f)oreigners specified below may be granted Turkish citizenship through Presidency decree on the condition that they do not pose a threat to national security and public order”. This provision enables foreigners to be granted privileged citizenship in certain circumstances provided there is no threat to public order and national safety and a favourable decree is pro-

ğın kazanılması konusunda ilgiliye mutlak bir hak sağlamayacaktır (TVK m.10).⁵

Önceki kanunlar⁶ ve TVK değerlendirildiğinde yürürlükteki kanun, vatandaşlığın istisnai yol ile kazanılması bakımından önemli değişiklikler yapmıştır. Böylece Turkuaz Kart sahibi yabancılar ile Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek kapsam ve tutarda yatırım yapan yabancılar ve bunların eşleri, kendilerinin ve eşlerinin ergin olmayan veya bağımlı yabancı çocukları da istisnai haller kapsamında Türk vatandaşlığını kazanabilecektir. Bu çalışmada, Türk vatandaşlığının istisnai yol ile kazanılması ve bu kazanımın sonuçları ilgili düzenlemeler ışığında değerlendirilmektedir.

II. TÜRK VATANDAŞLIĞININ İSTISNAİ YOL İLE KAZANILMASI

“Türk vatandaşlığının kazanılmasında istisnai haller” başlıklı TVK’nın 12. maddesi uyarınca, “milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak şartıyla Cumhurbaşkanı kararı ile aşağıda belirtilen yabancılar Türk vatandaşlığını kazanabilirler.” İlgili düzenleme, vatandaşlığın kazanılmasında kritik öneme sahip kamu düzeni ve milli güvenliğe yönelik sakınca bertaraf edildikten ve buna

DİPNOT

1 Ahmet Oğuz BACANAK, “Türk Vatandaşlığının İstisnai Yolla Kazanılması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2018.

2 Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi, Strazburg, 6.XI.1997, madde 3/1.

3 Vahit Doğan, Türk Vatandaşlık Hukuku, (Ankara: Savaş Yayınevi, 2016), s. 65, naklen Neşe BARAN ÇELİK, “Güncel Gelişmeler Işığında Türk Vatandaşlığının İstisnai Haller Kapsamında Kazanılması” TBB Dergisi, 2017, s.362

4 İçişleri Komisyonları Raporları (1/1192) TBMM (S. Sayısı: 1232) Genel Gerekeçe <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1232m.htm>, (Erişim Tarihi: 28.08.2019).

5 BARAN ÇELİK, s. 362.

6 403 Sayılı ve 11638 Resmî Gazete sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu ve 1312 sayılı ve 13559 Resmî Gazete Sayılı Kanunlar.

PART 11

vided by the Presidency. In general, a foreigner's application for privileged Turkish citizenship will not be rejected if not prescribed by the Law.⁷ These circumstances introduced in the TVK are evaluated below.

A. Persons who bring industrial facilities into Turkey or have provided or are believed to render an outstanding service in the social, technological, economic, social, sporting, cultural, or artistic fields and regarding whom a reasoned proposal has been made by the relevant Ministries

Article 12/1-a of the TVK states that both persons who bring industrial facilities and persons operating in various areas mentioned in art.12 and render outstanding service in these fields or are believed to provide such benefits may acquisition of citizenship For example, a young athlete may be granted citizenship to represent the country upon the reasoned report of the Ministry of Youth and Sports. Many countries implement privileged naturalization of foreigners by virtue of their contribution to social, technological, economic, social, sporting, cultural, or

Cumhurbaşkanı kararı da eklendikten sonra sayılan bazı şartlar ile yabancıların Türk vatandaşlığını kazanabilmesinin yollarından olan istisnai yol ile vatandaşlığın kazanılmasını düzenlemektedir. Şu kadar ki, TVK kapsamında istisnai yolla vatandaşlığa alınabilmek için aranan şartlara sahip yabancıların başvurusu kanunda mevcut olmayan şartlar sebep gösterilerek reddedilemeyecektir.⁷ Bu haller TVK 12. maddede dört bent olarak sayılmış olup aşağıda söz konusu hükümler sırasıyla incelenmektedir:

A. Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen ve ilgili bakanlıklarca haklarında gerekçeli teklifte bulunan kişiler

Bu kapsamda TVK madde 12/1-a bendinde esas olarak ikili bir ayrıma gidilip öncelikle ülkeye sanayi tesisi getiren kişiler olarak sonrasında ise TVK 12. maddede sayılan çeşitli alanlarda faaliyet gösteren ve bu alanlarda olağanüstü hizmet gösteren veya göstereceği düşünülen kişilerin ilgili Bakanlıklarca, İçişleri Bakanlığına sunacakları gerekçeli bir teklif neticesinde vatandaşlığa alınabilecekleri düzenlenmiştir. Bu duruma örnek olarak ülkemizi olimpiik sporlarda temsil etmesi için Gençlik Ve Spor Bakanlığı tarafından gerekçeli bir rapor hazırlanarak genç bir atletin vatandaşlığa geçirilmesi verilebilir.

FOOTNOTE

⁷ Engin NOMER, Türk Vatandaşlık Hukuku, (İstanbul: Filiz Kitabevi 2018), p. 88.

⁸ 'Mod A24, Special Achievements' <http://eudo-citizenship.eu/global-modes-of-acquisition>, (Access Date: 15.03.2017).

⁹ 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.

artistic fields. European Union Democracy Observatory data indicates that all 28 EU country members permit naturalization of foreigners based on their economic interest, cultural, sporting or scientific activities as well as exceptional accomplishments.⁸

Yabancıların ekonomi, bilim, spor ya da kültürel alanlardaki istisnai katkıları nedeniyle kolaylaştırılmış yollarla vatandaşlığa kabul edilmesi dünyanın birçok ülkesinde uygulanmaktadır. Nitekim Avrupa Birliği Demokrasi Gözlemevi (EUDO) vatandaşlık verileri, AB'deki 28 Üye Devletin ekonomik çıkarları doğrultusunda ya da kişilerin kültürel, spor veya bilimsel faaliyetlerin yanı sıra özel başarıları nedeniyle vatandaşlığa kabul edilmesine izin verdiğini göstermektedir.⁸

Many countries implement privileged naturalization of foreigners by virtue of their contribution to social, technological, economic, social, sporting, cultural, or artistic fields.

Yabancıların ekonomi, bilim, spor ya da kültürel alanlardaki istisnai katkıları nedeniyle kolaylaştırılmış yollarla vatandaşlığa kabul edilmesi dünyanın birçok ülkesinde uygulanmaktadır.

B. Persons who hold a work permit under paragraph (j) of article 31 of the Foreigners and International Protection Law dated 4/4/2013 and numbered 6458, and persons who hold a Turquoise Card, their foreign spouse and their dependent children

Two groups of people are covered in this article. First, those who hold a residence permit under paragraph (j) of article 31 of the Foreigners and International Protection Law⁹ dated 4/4/2013 and numbered 6458 ("YUKK"), and second, those who hold a Turquoise Card, their foreign spouse and their dependent children. In terms of the first group, the paragraph referred to is: "(j) (Amd: 28/7/2016-6735/27 art.) foreigners who are not employed in Turkey but made an investment in an amount and extend designated by the Presidency, their spouses and either one of their minor or dependent children". Article 31, which contains the referred paragraph, is titled 'Short Term Residence Permit.' Article 12 of TVK allows persons with short term residence permits to be naturalized, thus mak-

B. 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca ikamet izni alanlar ile Turkuaz Kart sahibi yabancılar ve bunların yabancı eşi, kendisinin ve eşinin ergin olmayan veya bağımlı yabancı çocuğu

Bu maddede istisna kapsamına sokulan iki gruptan bahsedilebilir. İlki maddede de belirtildiği gibi 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun⁹ ("YUKK") 31. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca ikamet izni alanlar ve ikincisi, Turkuaz Kart sahibi yabancılar ve bunların yabancı eşi, kendisinin ve eşinin ergin olmayan veya bağımlı yabancı çocuklarıdır. İlk grup incelenecek olursa kendisine atıf yapılan bent: "(j) (Ek: 28/7/2016-6735/27 md.) Türkiye'de çalışmayan ancak Bakanlar Kurulunca belirlenecek kapsam ve tutarda yatırım yapacaklar ile bunların yabancı eşi, kendisinin ve eşinin ergin olmayan veya bağımlı yabancı çocuğu"-dur. Bu bendin geçtiği madde olan 31. madde 'Kısa Dönem İkamet İzni' başlığını taşımaktadır. Bir diğer deyişle, YUKK madde 31 (j) bendinde bahsedilen kişilere de kısa dönem ika-

DİPNOT

⁷ Engin NÖMER, Türk Vatandaşlık Hukuku, (İstanbul: Filiz Kitabevi 2018), s. 88.

⁸ 'Mod A24, Special Achievements' <http://eudo-citizenship.eu/global-modes-of-acquisition>, (Erişim Tarihi 15.03.2017).

⁹ 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.

PART 11

ing it easier for this group of people. To be granted a short term residence permit, foreigners are required to meet the conditions stipulated both by the YUKK and the Application Regulation.¹⁰ Otherwise their applications will be rejected. Additionally, their short term residency permits may be terminated and any extension requests rejected in the event that the valid period expires.¹¹

Turquoise Card owners are also covered under the law. However, the scope and definition of the Turquoise Card is not covered in the TVK. The Turquoise Card is covered in the third section under 'Work permit and Exemption' of International Labour Law¹² in the article 11, which is titled 'Turquoise Card'. According to the first paragraph of this article: "(i)n accordance with international labour policy, education level, vocational experience, contribution to science and technology, the effect of activities and investments in Turkey on the country's economy and employment and International Labour Policy Consultative Committee's suggestions and procedures and principles set forth by the Ministry, those applications of the foreigners deemed to be appropriate are given Turquoise Card". In Turkey, the Turquoise Card is given to qualified persons. This situation is stated in article 5 of the Turquoise Card Regulation as: "Turquoise Card may be granted to:

- Persons who may be deemed as qualified labour in terms of their level of education, vocational experience, contribution to science and technology and other similar qualities,
- Persons who may be deemed as a qualified investor in terms of their, investment or export level, the magnitude of the employment they provide and other similar qualities,
- Persons who contribute to technological and scientific development or persons who produce studies at international standards deemed to be strategically valuable for the country's interests or scholars and researchers,
- Persons who are successful at the international level in cultural, artistic and sporting activities
- Persons who contribute to the international recognition or publicity of Turkey or Turkish culture, operating in the benefit of Turkey's national interests at the international level."

It can therefore be understood that foreigners who can hold a Turquoise Card are per-

met izni verilebileceğini öngörmüş ve TVK'nın 12. maddesine eklenen hüküm ile kısa dönem ikamet izni sahiplerinin vatandaşlığa alınmasının önünü açmıştır. Ayrıca bu yabancıların kısa dönem ikamet izni alabilmesi için hem YUKK'ta ve Uygulama Yönetmeliğinde¹⁰ genel olarak ikamet izni başvurusu ile iznin verilmesi ile ilgili hükümlerde yer alan şartlara hem de yine adı geçen mevzuatta düzenlenen kısa dönem ikamet izni başvurusu ile ilgili şartlara uyulması gerekmektedir. Aksi durumda, izin başvuruları reddedileceği gibi verilmiş olan kısa dönem ikamet izinlerinin iptali ve izin süresinin sona ermesi durumunda uzatma talebinin reddi de söz konusu olabilecektir.¹¹

İkinci grup açısından konu ele alındığında, Turkuaz Kart sahibi yabancılardan bahsedildiği görülmektedir. Ancak Turkuaz Kart sahibi yabancıların tanımı ve kapsamı TVK'da gösterilmemiştir. Turkuaz Kart, Uluslararası İş Gücü Kanunu¹² 'Çalışma İzni ve Muafiyet' başlıklı Üçüncü Bölümünde, 'Turkuaz Kart' başlığını taşıyan 11. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddenin ilk fıkrasına göre: "uluslararası işgücü politikası doğrultusunda eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye'deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi ile Uluslararası İş Gücü Politikası Danışma Kurulu önerileri ve Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre başvurusu uygun görülen yabancılara Turkuaz Kart verilir." Ülkemizde Turkuaz Kart niteliği itibari ile özellikli kişilere verilmektedir. 2017 tarihli Turkuaz Kart Yönetmeliğinin 5.maddesinde bu durum şöyle düzenlenmiştir:

- Eğitim düzeyi, ücreti, mesleki bilgisi ve deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı ve benzeri nitelikleri itibarıyla yüksek nitelikli işgücü olarak değerlendirilen,
- Yatırım veya ihracat düzeyi, sağlayacağı istihdamın büyüklüğü, bilimsel ve teknolojik gelişmeye yaptığı katkı ve benzeri özellikleri itibarıyla yüksek nitelikli yatırımcı olarak değerlendirilen,
- Bilimsel ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayan veya bilim, sanayi ve teknoloji alanlarında uluslararası düzeyde ülke menfaatleri açısından stratejik kabul edilen çalışmalar ve araştırmalar yapan bilim insanı veya araştırmacı,
- Kültürel, sanatsal veya sportif faaliyetler açısından uluslararası düzeyde başarılı olan,
- Türkiye'nin veya Türk kültürünün uluslararası tanınırlığına veya tanıtımına katkı sağlayan, Türkiye'nin milli menfaatlerine ilişkin hususlarda uluslararası düzeyde faaliyette bulunan, yabancılara verilebilir."

FOOTNOTE

¹⁰ Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, article 16/c.

¹¹ BARAN ÇELİK, p. 369.

¹² Uluslararası İşgücü Kanunu, article 6735.

¹³ Doğan, p. 82, transferred from ÇELİK, p.385

sons who are considered to make a significant contribution. A document equivalent to a residence permit is given to these foreigners under International Labour Law. They benefit from the rights of the indefinite work permit. They shall not have the right to elect to public office or to be elected to public office. They will not be subject to compulsory military service. They shall not attend in public services. They may be granted Turkish citizenship under article 12 of TVK with an additional (removal of a period of transition clause) condition.

Buradan da anlaşılacağı üzere Turkuaz Kartlı yabancılar, ülkemize katkı sağlayabileceği düşünülen insanlardır. Bu karta sahip yabancılara Uluslararası İşgücü Kanunu kapsamında ikamet izni yerine geçen belge verilir ve bu kimseler Turkuaz Kartı Yönetmeliğinin 19. maddesine göre süresiz çalışma izninin sağladığı haklardan yararlanırlar; askerlik yapmak, seçme seçilme, kamu görevlerinde yer alamazlar ve bu kimselere TVK'nın 12. maddesine göre, ancak bir ilave şartla ('geçiş süresi kaydının kaldırılması şartı' ile) Türk vatandaşlığı verilebilir.

Application for a Turquoise Card is made online in Turkey and through external Turkish emissaries abroad.

Turkuaz Kart başvurusu, yurt içinde doğrudan sistem üzerinden, yurt dışında yabancıların vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türk dış temsilciliği aracılığıyla yapılır.

Application for a Turquoise Card is made online in Turkey and through external Turkish emissaries abroad (Turquoise Card Regulation art.6/1). Applications may also be made by authorized institutions, either domestic or foreign (Turquoise Card Regulation art.6/4). Finally, Turquoise Card Regulation art.12/1 states that the Ministry of the Interior may refuse a request made by those who pose a threat to national security or public order.

C. Persons whose naturalization has been deemed indispensable

Situations in the scope of this paragraph are not defined but are left to the discretion of the administration. In such cases, a foreigner will be granted Turkish citizenship by decision of the Presidency without the requirement of any other condition. According to the literature, the necessity expressed here is an exigency formed in the political, administrative, or in any other matter concerning the naturalization of these foreigners.¹³

Turkuaz Kart başvurusu, yurt içinde doğrudan sistem üzerinden, yurt dışında yabancıların vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türk dış temsilciliği aracılığıyla yapılır (Turkuaz Kart Yönetmeliği m.6/1). Turkuaz Kart başvurusu, yurtiçi ve yurtdışından yabancı adına yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir Turkuaz Kart Yönetmeliği. m.6/4). Son olarak, milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların taleplerinin İçişleri Bakanlığı tarafından reddedileceği Turkuaz Kart Yönetmeliği m.12/1-f bendinde düzenlenmiştir.

C. Vatandaşlığa alınması zaruri görülen kişiler

Bu bent kapsamına giren haller tek tek sayılmayıp bu konu idarenin takdir yetkisine bırakılmıştır. Bu hallerde, Cumhurbaşkanı kararı ile söz konusu zaruretin belirlenmesi durumunda artık başka bir şart aranmaksızın yabancı, Türk vatandaşlığını yetkili makam kararı ile kazanmış olacaktır. Doktrinde, bu gruptaki yabancıların Türk vatandaşlığına alınmasında siyasi, idari ya da herhangi bir sebeple zorunluluk olduğu ifade edilmektedir.¹³

DİPNOT

¹⁰ Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, madde 16/c.

¹¹ BARAN ÇELİK, s. 369.

¹² 6735 numaralı Uluslararası İşgücü Kanunu.

¹³ Doğan, s. 82, BARAN ÇELİK'ten naklen, s.385

PART 11

D. Persons accepted as immigrants

Within this scope, it should be noted that the authority to specify the concept of immigrant belongs to the state under its national law, and in Turkey, this comes under the authority of the Presidency Cabinet. Accordingly, foreigners who are not Turkish citizens but share a culture and who are descended from the Turkish race are accepted as immigrants on condition that they intend to settle under Settlement Law numbered 5543.¹⁴

It is clear that the provisions for privileged citizenship essentially enable those who might be excluded from being granted citizenship due to a lack of residency requirements to acquire citizenship. Privileged citizenship is designated as an independent progression and has not been stipulated to a non-objective condition. Thus, a way has been paved for granting citizenship to specific groups of people without having to fulfil the conditions required in general naturalization and requiring almost no stipulations.¹⁵ The doctrine has criticized the article since it grants great discretionary power¹⁶ to the administration.¹⁷ It should be noted, however, that a verdict concerning citizenship may be rescinded by an administrative remedy in accordance with the institution of revocation due to its characteristic as an administrative act.¹⁸

III. PROCEDURES AND PRINCIPLES REGARDING THE NATURALIZATION OF FOREIGNERS

The intention of the Regulation on the Application of Turkish Citizenship Law¹⁹ ("Regulation") is to create uniform procedures and principles regarding the acquisition, loss, and proof of Turkish citizenship. In this regard, the provisions on acquiring privileged citizenship, and the forms and procedures to be fulfilled are determined within the scope of article 20 of the Law. The first paragraph of this article refers to the section explained above

D. Göçmen olarak kabul edilen kişiler

Bu kapsamda her devletin, kimleri göçmen olarak kabul edip, kimleri kabul etmeyeceğini kendi iç hukukları ile belirleyeceği, ülkemizde ise Cumhurbaşkanlığı Kabinesinin bu konuda yetkili olduğu belirtilmelidir. Bu doğrultuda ülkemizde Türk vatandaşı olmayan ancak Türk kültürüne bağlı kişiler ve Türk soyundan gelen kişiler Türkiye'de yerleşme amacı taşımaları halinde 5543 sayılı İskân Kanunu¹⁴ uyarınca göçmen olarak kabul edilirler.

Dolayısıyla, TVK m.12 incelendiğinde görülmektedir ki, istisnai vatandaşlığa alınma, genel olarak vatandaşlığa alınma yolunun istisnasını oluşturmada ve esas olarak Türkiye'de ikamet etme ve yerleşme şartının aranmaması suretiyle bu yoldan vatandaşlığa alınabilecek kişilere kolaylık sağlanmaktadır. İstisnai yoldan vatandaşlığa alınma, bağımsız bir vatandaşlığa alınma yolu olarak düzenlenmiş ve objektif olmayan bir şarta tabi kılınmıştır. Böylece, genel olarak vatandaşlığa alınmada aranan şartlara bakılmaksızın ve hemen hemen hiçbir şart ve nitelik aranmaksızın bazı kişi gruplarının Türk vatandaşlığına alınmasının yolu açılmıştır.¹⁵ Bu düzenleme, öğretide idareye çok geniş takdir yetkisi¹⁶ verdiği gerekçesiyle eleştirilmektedir.¹⁷ Unutulmaması gereken diğer bir husus ise vatandaşlıkla ilgili bir kararın, hukuka aykırı olması hâlinde idarî bir işlem olarak idare hukukundaki geri alma müessesesi uyarınca ortadan kaldırılabileceğidir.¹⁸

III. VATANDAŞLIĞIN İSTİSNAİ YOL İLE KAZANILMASINDA USUL VE ESASLAR

Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik¹⁹ ("Yönetmelik") ile Türk vatandaşlığının kazanılmasına, kaybına, ispatına ve çok vatandaşlığa ilişkin işlemlerin yürütülmesinde uygulanacak usul ve esaslar belirlenip uygulama birliği sağlanması amaçlanmıştır. Bununla ilgili olarak, Yönetmeliğin 20. maddesi kapsamında istisnai yol ile vatandaşlığın kazanılması noktasında getirilen düzenlemeler ile vatandaşlığın bu yol ile kazanılmasının şekil ve şartları belirtilmektedir.

FOOTNOTE

¹⁴ İskân Kanunu, article 5543. Dated: 26/9/2006 No: 26301

¹⁵ Banu Şit KÖŞGEROĞLU "İstisnai Yoldan Vatandaşlığın Kazanılmasına İlişkin Genel Esaslar ve Son Değişiklikler Çerçevesinde Türk Vatandaşlığının İstisnai Yoldan Kazanılması", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 2017, p. 174.

¹⁶ 10th State Council E. 1996/2993 A. 1997/4168 Date: 6.11.1997

¹⁷ Nomer, p. 90.

¹⁸ Cemil Güner, "Türk Vatandaşlığının Kazanılması ve Kaybı Kararlarının Geri Alınması", Public and Private International Law Bulletin, 2017, p. 377.

¹⁹ Official Gazette regulation numbered 27544

as: "(t)he foreigner may be granted privileged naturalization on the conditions stated in the 12th article of the Law".

The second paragraph of article 20 of the Regulation determines the scope of the investment with reference to paragraph (j) of article 31 of Foreigners And International Protection Law dated 4/4/2013 and numbered 6458. Accordingly, it states that "the foreigner who meets the requirements of any condition set forth below may be naturalized under paragraph (b) of article 12 of the Law with Presidential decree". Regulations regarding paragraph (j) of article 31 of Foreigners and International Protection Law are intended with the scope mentioned above.

Circumstances which are deemed to fall within the scope of exceptions are stated in the following paragraph and evaluated below.

- a) Foreigners whose investments are confirmed by the Ministry of Industry and Technology as 500,000 USD or its equivalent in foreign currency or Turkish Lira as fixed capital investment,
- b) Foreigners whose investments are confirmed by the Ministry of Environment and Urban Planning as 250,000 USD or its equivalent in foreign currency or Turkish Lira through the purchase of real property, provided that a deed restriction forbids the sale of the property for 3 years is annotated, or party to a preliminary sales contract and is annotated on the real estate registry which prohibits the transfer or destruction of the property for 3 years,
- c) Foreigners whose actions are confirmed by the Ministry of Family, Labor and Social Services to employ 50 persons,
- d) Foreigners whose investments are confirmed by the Council of Bank Audit and Regulation to invest 500,000 USD or its equivalent in foreign currency or Turkish Lira to banks operating in Turkey provided the deposit shall not be withdrawn for three years,
- e) Foreigners whose investments are confirmed by the Ministry of Treasure and Finance to purchase government debt securities to the amount of 500,000 USD or its equivalent in foreign currency or Turk-

dir. Söz konusu maddenin birinci fıkrasında "kanunun 12. maddesinde sayılan hallerde yabancı, istisnai olarak Türk vatandaşlığını kazanabilir." denerek yukarıda açıklanan kısma gönderme yapılmıştır.

Yönetmeliğin 20. maddesinin ikinci bendinde, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde düzenlenen miktarda yatırım gerçekleştiren yabancıların vatandaşlığa alınmasına atıfta bulunularak yatırımın kapsamı belirlenmiştir. Buna göre 2. bentte, "aşağıdaki şartlardan herhangi birini sağlayan yabancı, Kanunun 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında Cumhurbaşkanı kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir" denilmektedir. İşte bu bahsedilen kapsam ile yukarıda anılan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendindeki düzenlemeler kastedilmektedir.

Yönetmelik 20. maddesindeki istisna kapsamında değerlendirilen haller takip eden bentlerde sayılmış olup aşağıda sırasıyla incelenmiştir.

- a) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz ya da karşılığı Türk Lirası tutarında sabit sermaye yatırımı gerçekleştirdiği Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tespit edilen yabancılar,
- b) En az 250.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz ya da karşılığı Türk Lirası tutarında taşınmazı tapu kayıtlarına üç yıl satılmaması şerhi koyulmak şartıyla satın aldığı veya kat mülkiyeti ya da kat itifakı kurulmuş, en az 250.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz ya da karşılığı Türk Lirası tutarı peşin olarak yatırılan taşınmazın satışının vaat edildiğine dair noterden düzenlenen sözleşmenin üç yıl süreyle devri ve terkini yapılmayacağı taahhüdüyle tapu siciline şerh edildiği Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tespit edilen yabancılar,
- c) En az 50 kişilik istihdam oluşturduğu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca tespit edilen yabancılar,
- d) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz ya da karşılığı Türk Lirası tutarında mevduatı üç yıl tutma şartıyla Türkiye'de faaliyet gösteren bankalara yatırdığı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca tespit edilen yabancılar,
- e) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz ya da karşılığı Türk Lirası tutarında Devlet borçlanma araçlarını üç yıl tutmak şartıyla satın

DİPNOT

14 5543 numaralı İskân Kanunu Tarih: 26/9/2006 Sayı: 26301.

15 Banu Şit KÖŞGEROĞLU "İstisnai Yoldan Vatandaşlığın Kazanılmasına İlişkin Genel Esaslar ve Son Değişiklikler Çerçevesinde Türk Vatandaşlığının İstisnai Yoldan Kazanılması", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 2017, s. 174.

16 DANIŞTAY 10. DAİRE E. 1996/2993 K. 1997/4168 Tarih: 6.11.1997 kararı.

17 Nomer, s. 90.

18 Cemil Güner, "Türk Vatandaşlığının Kazanılması ve Kaybı Kararlarının Geri Alınması", Public and Private International Law Bulletin, 2017, s. 377.

19 06.04.2010 tarihli Resmi Gazete 27544 Sayılı Yönetmelik.

PART 11

ish Lira granted that it is not disposed of for three years,

f) Foreigners whose investments are confirmed by the Stock Exchange Commission to invest 500,000 USD or its equivalent in foreign currency or Turkish Lira to real estate investment trust shares or venture investment fund shares, not to be disposed of for three years.

However, it should be noted that such applications are subject to certain conditions, such as the characteristic of the real property, its value and location, and the requirement that its owner is not a citizen of the country, equal treatment in return injunction is applied under the Equal Treatment in Return Law²⁰ in case of 'real estate purchase' as a procedure for privileged citizenship of foreigners through investment.²¹

The second paragraph of article 20 of the Regulation stipulates that a upon the written order of the Ministry of Interior to the authorised application office, a file of documents shall be prepared containing all the documents the applicant is required to submit. The documents are:

- a) A fixed petition stating the request
- b) A document such as passport or other document of that sort stating that the applicant is a citizen of the state and if stateless, a document in that regard
- c) Marital status: if married, a marriage certificate, if divorced, a divorce certificate, if widowed, the spouse's death certificate
- d) Birth certificate stating the applicant's credentials or documents such as a copy of the identity register and if married, a copy of the identity register proving the family tie of the spouse and children
- e) If the applicant has first or second-degree relatives who are Turkish citizens, a copy of the identity register of those persons taken by the authorised application office from the system
- f) If the applicant's day and month of birth cannot be confirmed, documents provided from the authorised officer of the applicant's country to complete the information and in the event that the document is not submitted, a signed statement regarding acceptance of the applicant pursuant to article 39 of the Law on Civil Registration Services no: 5490
- g) Receipt stating that the service fee has been paid to the finance pay desk." The above-mentioned documents must be submitted by the applicant to the Min-

aldığı Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit edilen yabancılar,

f) En az 500.000 Amerikan Doları veya karşılığı döviz ya da karşılığı Türk Lirası tutarında gayrimenkul yatırım fonu katılma payı veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma payını en az üç yıl elinde tutma şartıyla satın aldığı Sermaye Piyasası Kurulunca tespit edilen yabancılar.

Burada önemle belirtilmelidir ki yabancıların yatırım yoluyla istisnaen vatandaşlığa geçme hallerinden olan 'taşınmaz satın alımı' halinde kendilerine Tapu Kanunu'ndan doğan, taşınmaz malın niteliği, miktarı, alanı, malike yönelik şartları gibi sınırlamalar ve Mukabele-i Bilmisil Kanunu²⁰ kapsamında mukabele-i bilmisil tedbiri uygulanan ülkelerin vatandaşı olmama gibi ek şartların varlığı da uygulanacaktır.²¹

Yönetmeliğin 20. maddesinin ikinci bendinde Türk Vatandaşlığını bu yol ile kazanmak isteyen yabancıların bulundurma ve ibraz etmesi gereken çeşitli belgelerden bahsedilmekte ve İçişleri Bakanlığı'nın yazılı talimatı üzerine müracaat makamlarınca bu belgeleri içeren bir dosyanın hazırlanacağı hüküm altına alınmaktadır. Bu belgeler maddede şu şekilde belirtilmiştir:

"Türk vatandaşlığını istisnai olarak kazanmak isteyen yabancı hakkında Bakanlığın yazılı talimatı üzerine müracaat makamlarınca aşağıda belirtilen belgelerden oluşan dosya düzenlenir:

- a) İsteği belirten form dilekçe.
 - b) Kişinin hangi devlet vatandaşı olduğunu gösteren pasaport veya benzeri belge, vatansız ise temininin mümkün olması halinde buna ilişkin belge.
 - c) Medeni hal belgesi ve evli ise evlenme belgesi, boşanmış ise boşanma belgesi, dul ise eşine ait ölüm belgesi.
 - d) Kişinin kimlik bilgilerini gösteren doğum belgesi veya nüfus kayıt örneği gibi belge ve evli ise eş ve çocuklarının aile bağına kanıtlayan nüfus kayıt örneği veya benzeri belge.
 - e) Türk vatandaşı birinci veya ikinci derece yakınları varsa bu kişilere ait müracaat makamlarınca sistemden alınan nüfus kayıt örneği.
 - f) Kişinin doğum tarihinin ay ve günü bulunmuyorsa, doğum tarihinin tamamlanması için ülkesinin yetkili makamlarından alınmış belge, belgenin temin edilememesi halinde ise 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 39 uncu maddesi gereğince işlem yapılmasını kabul ettiğiine dair imzalı beyanı.
 - f) Hizmet bedelinin Maliye veznesine yatırıldığı gösteren makbuz."
- Söz konusu belgeleri haiz kimselerin başvuru

FOOTNOTE

20 Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabele-i Bilmisil Tedabiri İttihazi Hakkında Kanun.

21 Betül ÇETİNOĞLU "Ülkemizdeki Yabancıların Taşınmaz Edinimindeki Karşılıklılık Koşulunun İncelenmesi" Tapu ve Kadastro Uzmanlık Tezi, Ankara 2012 p. 28-29, 31.

22 BACANAK, p. 83.

istry of Internal Affairs, Population and Citizenship Affairs Department.

The document file will be dispatched to the Ministry provided the document is completed as stipulated in the fourth paragraph of article 20 of the Regulation. The fifth paragraph states that applications made by those who are to be naturalized according to sections (b) and (c) of article 12 of the Law will be evaluated by the Ministry if deemed necessary and the file stipulated in the third paragraph shall be prepared.²² The sales rates or exchange rates of the Central Bank of the Turkish Republic will be referred to in order to determine the monetary values stipulated in the second paragraph of the Regulation. The subsequent section also states that a committee may be formed by representatives of the Ministry of Interior, Ministry Of Family, Labor and Social Services, Ministry of Environment and Urban Planning, and the Treasury and Finance Ministry to follow the process regarding citizenship applications. Lastly, it is stated that transitivity between investment types are permitted complete the term.

IV. RESULTS OF PRIVILEGED NATURALIZATION

Privileged naturalization for Turkish citizenship carries various consequences for the naturalized, the spouse, and their children. Naturalization, which is essentially an administrative act, may be terminated

rusunu yapacağı makam ise, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'dür.

Yönetmeliğin 20. maddesinin dördüncü bendinde yukarıda bahsedilen dosyanın tamamlanması halinde işbu dosyanın Bakanlığa gönderileceği belirtilmiştir. Beşinci bentte ise Kanunun 12. maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre vatandaşlığa alınacak kişilerin müracaatlarının, gerekli görülen hallerde Bakanlıkça alınacağı ve üçüncü fıkrada belirtilen belgelerden oluşan dosyanın düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.²² Yönetmeliğin ikinci fıkrasında belirtilen parasal değerlerin tespitinde ise altıncı bentte de belirtildiği gibi Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın efektif satış kuru ve/veya çapraz döviz kuru dikkate alınacaktır. İkinci fıkra kapsamında yapılacak vatandaşlık kazanma başvuruları ile ilgili süreci takip etmek amacıyla İçişleri Bakanlığı bünyesinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulabileceği de takip eden bentte belirtilmiştir. Nihayet ikinci fıkra kapsamında yapılacak yatırım türleri arasında belirtilen süreyi tamamlamak amacıyla geçişkenliğinin mümkün olduğu ifade edilmiştir.

IV. İSTISNAİ YOLLA VATANDAŞLIĞI KAZANMANIN SONUÇLARI

Türk Vatandaşlığının istisnai yol ile kazanılması kişinin kendisi, eşi ve çocukları bakımından çeşitli sonuçlar doğurmaktadır. Esasen idarenin tesis ettiği bir işlem olan vatandaşlığın kazandırılması, idari işlemin niteliği gereği sahip

DİPNOT

20 Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabelei Bilimsel Tedabiri İttihazi Hakkında Kanun.

21 Betül ÇETİNOĞLU

"Ülkemizde Yabancıların Taşınmaz Edini mi ndeki Karşılıklılık Koşulunun İncelenmesi " Tapu ve Kadastro Uzmanlık Tezi, Ankara 2012 s. 28-29, 31.

22 BACANAK, s. 83.

PART 11

or revoked if any of the essential elements set out in the TVK, authorization, cause, form, subject, or purpose, cease to be valid. Accordingly, if a decree regarding the acquisition of citizenship is revoked, the applicant and those who gained citizenship under that of the applicant shall lose their citizenship. Additionally, after the acquisition of citizenship, any child who has acquired citizenship based on paternity of a spouse through marriage, through adoption, or any other acquisition based on the naturalization of the applicant shall be deprived of their²³ legal basis. Whereas in the event of termination of the administrative act, the persons who have acquired citizenship under the favour of the applicant shall maintain their status since consequences of termination of the administrative are effective post facto.

In this context, the results of naturalization will be examined under the headlines below.

A. Legal Consequences for the Applicant

Privileged Turkish citizenship, just as any other post facto acquisition procedure, becomes effective after the decree of the authorised office (TVK art.20/1, Regulation art 36/1). Therefore the applicant shall be deemed a Turkish citizen on the decree date.²⁴ Additionally, on being granted citizenship, the relevant person shall be notified. It should be noted, however, that there is no difference between acquisition through birth or post facto acquisition in terms of citizenship status.

1. Obtaining a Turkish Name and Surname

Should the persons who have acquired Turkish citizenship chose, they may invoke article 27 of the Turkish Civil Code which states: "Alteration of the name may be requested from the judge and only with just cause." Within this scope, acquisition of Turkish citizenship is considered just cause and relevant applications may be accepted.²⁵ Thus applicants may be granted a Turkish name and surname upon and concordant with their request. Persons who have been granted privileged citizenship are under no obligation to acquire a Turkish name.²⁶

olması gereken ve TVK hükümleri bağlamında belirlenecek olan yetki, şekil, sebep, konu ve amaç unsurları bakımından bir eksiklik içeriyorsa her idari işlem gibi iptali söz konusu olabilir kaldırılabilir veya geri alınabilir. Bu açıklamalardan hareketle, bir kimse hakkında verilen Türk vatandaşlığını kazanmaya ilişkin karar geri alınmışsa, bu kişi ve bu kişiye bağlı olarak vatandaşlık kazanan kişiler geçmişe etkili şekilde Türk vatandaşlıklarını kaybedeceklerdir. Ayrıca bu kişinin Türk vatandaşlığını kazanmasından sonra soybağı esasına göre vatandaşlık kazanmış çocuklarının, bu kişiyle evlenme yoluyla vatandaşlık kazanmış eşinin, bu kişi tarafından evlat edinilme yoluyla vatandaşlık kazanmış evlatlığının ve bunların Türk vatandaşlığına dayanarak vatandaşlık kazanmış diğer kişilerin vatandaşlığı da, zincirleme olarak hukuki dayanağını yitirecektir.²³ İdari işlemin kaldırılması durumunda ise idari işlemin etkisi geleceğe etkili olacağı için kişinin vatandaşlığına alınması dolayısıyla hak kazanımını elde eden kişilerin kazandıkları haklar geçerliliğini koruyacaktır. Bu kapsamda vatandaşlığa alınmanın sonuçları aşağıda başlıklar halinde incelenmektedir.

A. Kişi Bakımından Hukuki Sonuçları

Türk vatandaşlığının istisnai haller kapsamında kazanılması, diğer sonradan kazanılması hallerinde olduğu gibi yetkili makamca verilen karar tarihinden itibaren hüküm ifade etmektedir. (TVK m.20/1, Yönetmelik m.36/1) Dolayısıyla, kişi karar tarihinden itibaren Türk vatandaşı olarak kabul edilecektir.²⁴ Ayrıca vatandaşlığın kazanılması halinde bu durum ilgiliye tebliğ edilecektir. Bu noktada yetkili makam kararıyla Türk vatandaşlığını kazananlar ile doğumla Türk vatandaşlığını kazananlar arasında vatandaşlık statüsü bakımından fark olmadığını belirtmek gerekir.

1. Türkçe Ad ve Soyadı Alma

İstisnai yolla tür vatandaşlığını kazanan kişilerin Türkçe ad ve soyadı almayı istemeleri halinde, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 27.maddesinde bulunan "adın değiştirilmesi, ancak haklı sebeplere dayanılarak hâkimden istenebilir" hükmünden hareket edilir. Bu kapsamda Türk vatandaşlığının kazanılması haklı bir sebep olarak değerlendirilip ilgili talepler kabul edilebilir.²⁵ Böylece, Türk vatandaşlığını kazanan kimselere talep etmeleri halinde isteklerine uygun Türkçe ad ve soyadı verilebilecektir. Bu kişiler Türkçe ad ve soyad alma noktasında bir zorunluluk altında değildirler.²⁶

FOOTNOTE

23 GÜNER, p. 401.

24 BACANAK, p. 73.

25 Bahadır ERDEM, Türk Vatandaşlık Hukuku, (İstanbul: Beta Yayınevi), 2017, p. 191-192.

26 Nuray EKŞİ, "Türk Vatandaşlığını Sonradan Kazanan Yabancıların Türkçe İsim Alma Zorunluluğu", Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı Sempozyumu, (Ankara: Seçkin Yayınevi), 2008, p. 27.

27 Gülören TEKİNALP, "Tabiiyetin Genel İlkeleri ve 1964 Tarihli Türk Vatandaşlık Kanunu", Journal of Istanbul University Law Faculty, 2011, p. 484.

28 BACANAK, p. 76.

2. Military Service

Compulsory military service is designated under the section titled "National Service" of the constitution. How this obligation must be fulfilled is stipulated in law. According to Military Service Law no: 1111 ("Ask. K."), every male Turkish citizen is obliged to do their military service. Furthermore, according to the second paragraph of article 2 of the said law, those who have acquired Turkish naturalization and can provide a document proving that they have performed or are deemed to have fulfilled their military obligations in their respective country, or those who are 22 years old at the time of naturalization are deemed to have fulfilled their military service obligations (Ask. K. m. 2/2).

Additionally, multinational Turkish citizen's military service obligation is designated in the Ask. K. According to the criteria set by the Presidency, those who were born and reside in a foreign land, and those who have been granted citizenship of another country due to having moved and remained there until the age of adulthood are deemed to have fulfilled their military service at the age of 38 or providing documentation proving that they have fulfilled their military service obligation in their foreign country. Their obligation shall be postponed until the age of 38.

3. Dual citizenship

The principle that 'every individual should have a single nationality' as advised by the International Law Institute in 1895²⁷ is today relaxed by many countries.²⁸ Under the TVK, a permit is not required to apply for nationality in another country, and neither does such acquired nationality have any effect on their Turkish citizenship (TVK. Art. 44).

B. Consequences Regarding the Spouse and Children

1. Consequences for the Spouse

A foreign investor's spouse, described in TVK 12/1-b, and Turquoise Card holder's spouse have the right to apply for naturalization. Thus the spouse does not automati-

2. Askerlik Yükümlülüğü

Askerlik yükümlülüğü Anayasamızda 'Vatan Hizmeti' başlığı altında düzenlenmiştir. Bu yükümlülüğün nasıl yerine getirileceği ise kanun ile belirlenir. 1111 sayılı Askerlik Kanunu ("Ask. K.") gereği Türkiye Cumhuriyeti tebaası olan her erkeğin askerlik yapma yükümlülüğü vardır. Ayrıca anılan Kanunun 2/2. maddesi uyarınca Türk vatandaşlığını sonradan kazananlardan gelmiş oldukları ülkelerde askerlik yaptıklarını veya askerlik hizmetini yerine getirmiş sayıldıklarını belgeleyenler ile vatandaşlığa alındıklarında yıl yirmi iki yaşında olanlar askerlik yapmış sayılırlar. (Ask. K. m. 2/2).

Ayrıca çok vatandaşlığa sahip Türk vatandaşlarının askerlik mükellefiyeti de Ask. K. kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre, Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenen esaslara göre; yurt dışında doğan ve ikamet edenler ile kanuni rüşt yaşına kadar yabancı bir ülkeye gitmiş olanlardan buldukları ülke vatandaşlığını da kazanan Türk vatandaşları, talepleri hâlinde, durumlarına uyan ve bu kanunun öngördüğü askerlik statülerinden biri içerisinde askerlik mükellefiyetlerini otuz sekiz yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar yerine getirebilirler veya tabiiyetinde buldukları diğer ülkede askerlik yapmış olduklarını belgelemek kaydıyla mükellefiyetlerini yerine getirmiş sayılırlar. Bunların otuz sekiz yaş sonuna kadar askerlikleri ertelenmiş kabul edilir.

3. Çifte Vatandaşlık

Milletlerarası Hukuk Enstitüsü tarafından 1895 yılında tavsiye niteliğinde ortaya konan²⁷ 'her bireyin yalnızca bir vatandaşlığı olması' prensibi günümüzde birçok ülke tarafından gevşetilmektedir.²⁸ TVK uyarınca, Türk vatandaşlığının yanı sıra başka bir devletin vatandaşlığını kazanmak için izin almak gerekmediği gibi herhangi bir nedenle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin bu durumları sahip oldukları Türk vatandaşlığını da etkilemeyecektir (TVK madde 44)

B. Eş ve Çocuklar Bakımından Sonuçları

1. Eş Bakımından

Bu kapsamda TVK'nın 12/1-b düzenlemesi kapsamında vatandaşlığa alınabilecek olan yabancı yatırımcıların ve Turkuaz kart sahiplerinin eşlerine istisnai haller kapsamında

DİPNOT

23 GÜNER, s. 401.

24 BACANAK, s. 73.

25 Bahadır ERDEM, Türk Vatandaşlık Hukuku, (İstanbul: Beta Yayınevi), 2017, s. 191-192.

26 Nuray EKŞİ, "Türk Vatandaşlığını Sonradan Kazanan Yabancıların Türkçe İsim Alma Zorunluluğu", Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı Sempozyumu, (Ankara: Seçkin Yayınevi), 2008, s. 27.

27 Gülören TEKİNALP, "Tabiiyetin Genel İlkeleri ve 1964 Tarihli Türk Vatandaşlık Kanunu", Journal of Istanbul University Law Faculty, 2011, s. 484.

28 BACANAK, s. 76.

PART 11

cally acquire (TVK art.37) citizenship but can apply based on their spouse's privileged naturalization.

2. Consequences for the Children

The legal consequences TVK art. 20 and Regulation art. 37 state that children of parents who have been granted Turkish citizenship shall be granted citizenship ipso facto. Any person younger than 18 years of age is considered a 'child' both in the Turkish legal system and in international agreements (Convention on the Rights of the Child). Upon consent of the responsible parent who has been granted privileged citizenship, the child shall acquire Turkish citizenship. Problem of child's minority shall be solved in accordance with International Private and Civil Procedure Law, Art.9/1 and art.2/3 through reference to the applicant's national law. Parental responsibility shall also be determined according to authorised law regulated under the art.16 of this law.²⁹

If a Turquoise Card owner is naturalized, their minor children may apply additionally under the article 12/1-b of the TVK. They may acquire citizenship based on their parent's citizenship under article 20/2 of the TVK, which states the consequences of acquiring Turkish citizenship for children.

IV. CONCLUSION

The introduction of privileged naturalization was a response to, on one hand, globalization, the decreasing significance of borders, shortening of distances, the presence of multicultural communities and, on the other hand, economic factors such as attracting investment and capital, and providing employment for naturalized foreigners or those with residence permits. This procedure for acquiring citizenship, in Turkey as in other countries, was introduced for economic purposes. By doing so, Turkey will benefit economically and politically as it adapts itself to global economic and employment competition. While this situation was brought about by economic needs, privileged Turkish citizenship does not involve complex require-

vatandaşlık kazanabilmek için başvuruda bulunma hakkı tanınmıştır. Kanunla bu şekilde eşin vatandaşlığına bağlı olarak otomatik bir kazanım değil (TVKY madde 37) ancak eşin vatandaşlığına alınma sebebiyle elde edilen bir ayrıcalığa istinaden başvuruda bulunma imkânı sağlanmıştır.

2. Çocuklar Bakımından

Çocuklar bakımından yaş kriterine göre hukuki sonuçları doğmaktadır. TVK madde 20 ve Yönetmelik madde 37 uyarınca Türk vatandaşlığını birlikte kazanan ana ve babanın çocukları ana ve babaya bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanacaktır. Bir kimse 18 yaşından küçük ise gerek mevzuatımız gerek uluslararası antlaşmalar kapsamında (Çocuk Hakları Sözleşmesi) 'çocuk' kabul edilecektir. Ana veya babanın Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte velayeti kendisinde bulunan çocukları diğer eşin muvafakat etmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanacaktır. Çocuğun ergin olup olmadığı ise, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) m.9/1 ve m.2/3 gereği atıfla beraber kişinin milli hukukuna göre belirlenecektir. Çocuğun velayetinin hangi ebeveynde olduğu da MÖHUK m.16 uyarınca yetkili olan hukuka göre tespit edilecektir.²⁹

Turkuaz Kart sahibi olan yabancıların istisnai haller kapsamında vatandaşlığa alınması durumunda küçük olan çocukları, TVK m.12/1-b uyarınca ayrıca başvuruda bulunabilir ya da Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasının çocuklar bakımından sonuçlarını genel olarak düzenleyen TVK m.20/2 kapsamında, ana ya da babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanabilirler.

IV. SONUÇ

Günümüzde vatandaşlık ile ilgili geleneksel anlayışın değişmeye başlaması, vatandaşlığın istisnai yollar ile kolay ve ayrıcalıklı kazanımı ile birlikte değerlendirildiğinde bir yandan küreselleşme ve sınırların önemini yitirmesi ve mesafelerin kısılması, çok kültürlü toplumların varlığı, öte yandan ekonomik sebepler ile ülkelerin kendilerine yatırım amaçlı kaynak ve sermaye çekmek ve istihdam oluşturmak gibi sebepler ile yabancılara oturma izni ve/veya vatandaşlık vermeleri şeklinde bir uygulamanın oluşmasına zemin hazırlamıştır. Daha çok ekonomik sebeplerle kendini gösteren bu durum Türkiye açısından da oluşmuştur. Bu noktada Türkiye ekonomi ve işgücü alanındaki küresel rekabete uyum sağlayabilmek için bu yöntemden fay-

FOOTNOTE

29 Aysel Çelikel/Bahadır Erdem, Milletlerarası Özel Hukuk, (İstanbul: Beta Yayın-cılık), 2016, p. 69, naklen Neşe BARAN ÇELİK, p.402.

ments to establish the bond between the citizen and the state. Therefore, the simple requirement to comply with public law and national security in the doctrine is highly criticized due to the discretionary powers of the authorizing administration.

dalanmaktadır. Her ne kadar bu durum ekonomik gereklerin bir sonucu olsa da Türk Vatandaşlığının istisnai yol ile kazanılması, kişi ve devlet arasındaki vatandaşlık bağı için aranması gereken şartların büyük bir kısmını haiz değildir. Bu sebeple, kişinin vatandaşlığa alınmasının yalnızca kamu düzeni ve milli güvenlik açısından bir engel teşkil etmemesinin yeterli kabul edilmesi, öğretide idareye geniş takdir yetkisi vermesi dolayısıyla yoğun eleştirilere sebep olmaktadır.

BIBLIOGRAPHY

BACANAK AHMET OĞUZ, "Türk Vatandaşlığının İstisnai Yolla Kazanılması", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2018.

BARAN ÇELİK NEŞE, "Güncel Gelişmeler Işığında Türk Vatandaşlığının İstisnai Haller Kapsamında Kazanılması" TBB Dergisi, 2017.

ÇETİNOĞLU BETÜL, "Ülkemizde Yabancıların Taşınmaz Edinimindeki Karşılıklılık Koşulunun İncelenmesi" Tapu ve Kadastro Uzmanlık Tezi, Ankara 2012.

EKŞİ NURAY, "Türk Vatandaşlığını Sonradan Kazanan Yabancıların Türkçe İsim Alma Zorunluluğu", Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı Sempozyumu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.

ERDEM BAHADIR, Türk Vatandaşlık Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul 2017.

GÜNER CEMİL "Türk Vatandaşlığının Kazanılması ve Kaybı Kararlarının Geri Alınması", Public and Private International Law Bulletin, 2017.

NOMER ENGİN, Türk Vatandaşlık Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2018

ŞİT KÖŞGEROĞLU BANU, "İstisnai Yoldan Vatandaşlığın Kazanılmasına İlişkin Genel Esaslar ve Son Değişiklikler Çerçevesinde Türk Vatandaşlığının İstisnai Yoldan Kazanılması", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 2017.

TEKİNALP GÜLÖREN, "Tabiiyetin Genel İlkeleri ve 1964 Tarihli Türk Vatandaşlık Kanunu", Journal of Istanbul University Law Faculty, 2011.

KAYNAKÇA

BACANAK AHMET OĞUZ, "Türk Vatandaşlığının İstisnai Yolla Kazanılması", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2018.

BARAN ÇELİK NEŞE, "Güncel Gelişmeler Işığında Türk Vatandaşlığının İstisnai Haller Kapsamında Kazanılması" TBB Dergisi, 2017.

ÇETİNOĞLU BETÜL, "Ülkemizde Yabancıların Taşınmaz Edinimindeki Karşılıklılık Koşulunun İncelenmesi" Tapu ve Kadastro Uzmanlık Tezi, Ankara 2012.

EKŞİ NURAY, "Türk Vatandaşlığını Sonradan Kazanan Yabancıların Türkçe İsim Alma Zorunluluğu", Türk Vatandaşlığı Kanunu Tasarısı Sempozyumu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.

ERDEM BAHADIR, Türk Vatandaşlık Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul 2017.

GÜNER CEMİL "Türk Vatandaşlığının Kazanılması ve Kaybı Kararlarının Geri Alınması", Public and Private International Law Bulletin, 2017.

NOMER ENGİN, Türk Vatandaşlık Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2018

ŞİT KÖŞGEROĞLU BANU, "İstisnai Yoldan Vatandaşlığın Kazanılmasına İlişkin Genel Esaslar ve Son Değişiklikler Çerçevesinde Türk Vatandaşlığının İstisnai Yoldan Kazanılması", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 2017.

TEKİNALP GÜLÖREN, "Tabiiyetin Genel İlkeleri ve 1964 Tarihli Türk Vatandaşlık Kanunu", Journal of Istanbul University Law Faculty, 2011.

DİPNOT

29 Aysel Çelikel/Bahadır Erdem, Milletlerarası Özel Hukuk, (İstanbul: Beta Yayın-cılık), 2016, s. 69, naklen Neşe BARAN ÇELİK, s.402.